

Галицько-Волинське держава
– правонаступниця Русі
(1199 – 1340 рр.)

Князівство Галицьке

З ослабленням Київської Русі в 1097 р. На Любецькому з'їзді Галичину закріпили за династією **Ростиславичів** (Ростислав — онук **Ярослава Мудрого**).

Ростислав Володимирович

Рюрик
Ростиславович
Звенигородське
князівство

Володар
Ростиславович
Перемишльське
князівство
(Посяння)

Василько
Ростиславович
Теребовльське
князівство
(Поділля, Буковина)

Ярослав Осмомисл

Ярослав Осмомисл (1153 – 1187)

- прозваний «*Осмомислом*» за розум (тобто такий, що за «вісьмох мислить»), а можливо за знання восьми мов;
- за його правління відбувся розквіт Галичини;
- територія Галицького князівства доходила до Дунаю та Чорного моря.

«Високо сидиш ти на своїм золотокованім престолі, підперши гори Угорські своїм залізним військом, заступивши королеві дорогу, зачинивши ворота на Дунаї, через хмари каміння кидаючи суд по Дунаю радячи...». Слово о полку Ігоревім

Князівство Волинське

Волинь довгий час управлялася з Києва, не маючи власної династії. У XII ст. була закріплена за династією *Ізяславичів* (Ізяслав II – онук *Володимира Мономаха*).

Ізяслав II Мстиславович
1136 – 1154

Роман Мстиславович
1170 – 1199

Мстислав Ізяславович
1154 – 1170

Герб
Романа Великого

Герб м. Галич

У 1199 р. *Роман Великий*

спираючись на міщан захопив

Галичину та об'єднав князівства
зі столицею в м. Галич.

«... Не погнітивши бджіл, не їстимеш меду». **Роман**

Мстиславович

«... Не буде пахнути коріння, поки його не потовчеш».

Роман Мстиславович

Періодизація розвитку Галицько-Волинського князівства:

I етап – утворення князівства *Романом Великим* (1199 – 1205 рр.)

II етап – тимчасового розпаду князівства (1205 – 1238 рр.)

III етап – відновлення єдності та зміцнення держави за правління *Данила Галицького* (1238 – 1264 рр.)

IV етап – поступовий занепад Галицько-Волинської держави (1264 – 1340 рр.)

1203 р. **Роман Великий** оволодів Києвом й поставив свого воєводу **Інгвара Ярославича**. З того часу **Роман Великий** контролював усю Південну та Південно-Західну Русь.

Романа Великого сучасники називали «великим князем», «царем», «самодержцем всієї Русі». Пропонував проект збереження Русі.

1204 р. Римський пап **Інокентій III** пропонував **Роману** корону за окатоличення, проте князь відмовився.

Роман Мстиславович
(1199 — 1205)

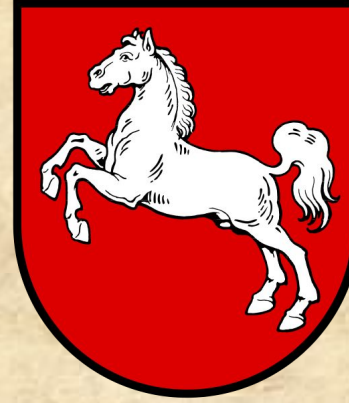
Папа Римський
Інокентій III

Князь **Роман Галицький** не приймає королівської корони. Мал. Неврева. 1899 р.

«Цього в папи вашого немає, а поки це при мені — не треба мені ніякого королівства. Батьки й діди мої здобували собі землі і городи мечем, — здобуду і я; як був князем, так і буду, а ламати свою віру задля королівської корони не стану!».

Роман Великий

Гібеліни

Гвельфи

Лешко Білий та Конрад Мазовецький

Худ. Ян Матейко

Роман Мстиславович.

Худ. Волков В. А.

На рубежі XII ст. – XIII ст. в Західній Європі точилася війна між двома групами: гібелінами і гвельфами. Роман підтримав гібелінів.

Битва біля м. Завихвост

У червні 1205 р. гине в облозі м. Завихвоста на р. Вісла – від вояків

краківського князя *Лешка Білого* та *Конрада Мазовецького*.

Герб князівства

Галицько-Волинського

Данило Романович (1238 – 1264)

«Другий по Соломоні». Літописець про Данила Галицького

Данило Романович Галицький (1201 – 1264 рр.) – волинський та галицький князь, перший вітчизняний король, дипломат і полководець.

1238 р. відновив Галицько-волинське князівство зі столицею в м. Холм;

1238 р. Данило розгромив тевтонських лицарів Добжинського ордену біля м. Дорогочин;

Битва під Дорогичином. Худ. С. Серветник

«... одолів усі поганські народи мудрістю розуму, дотримуючись заповідей Божих. Адже він кидався на поганих, як той лев, сердитий же був, як та рись, і губив їх – як крокодил, переходив землю їх, як той орел, а хоробрий був, як тур, бо він ревно наслідував свого предка Мономаха».

Літописець про **Данила Галицького**

Дії Данила Галицького

1245 р. *Данило* переміг угорців біля м. Ярославль;

1246 р. *Данило* їздив до м. Сарай-Бату, де здобув ярлик на князівство;

У 1253 *Данило* був коронований у м. Дорогичин (він перший вітчизняний король);

1254 – 1255 рр. *Данило* воює проти монголів з метою відвоювати незалежність. Розбив воєводу *Куремсу*, не надовго звільнившись від васальної залежності Золотої Орди.

1258 – 1259 рр. монгольський хан *Бурундай* знову завоював Галицько-Волинську державу. Були зруйнувати всі укріплення, крім столиці м. Холм.

Правління синів Данила (1264 – 1301 рр.)

Після смерті *Данила Галицького* князівство знову втрачає свою єдність: його землі поділено між трьома нащадками князя – *Левом*, *Мстиславом* і *Шварно*.

Лев Данилович

Шварно Данилович

Мстислав Данилович

Лев I Данилович (1264 – 1301 рр.)

Об'єднав землі братів в одну державу та приєднав силою Закарпаття. Завдяки цьому територія Галицько-Волинської держави стала найбільшою за всю свою історію.

Переніс столицю з м. Холм до м. Львів.

Лев Данилович

Юрій I Львович (1301 – 1308 рр.)

За його правління столиця перебувала в м. Володимир-Волинський.

Носив титул “король Русі, князь Ладомерії”, “король Малої Русі”.

Створив у 1303 р. окремої Галицької митрополії, яка безпосередньо підпорядковувалася Вселенському патріархові в Константинополі.

За словами польського історика *Яна Длугоша*, *Юрій I* був «людиною спритною і шляхетною, щедрою до духовних осіб. Під час його правління Русь користувалася благами миру і величезного добробуту».

Андрій та Лев II Юрійовичі (1308 – 1323 рр.)

Наступниками **Юрія I** стали його сини — **Андрій** та **Лев II**, які правили спільно (дуумвірат) й носили титул «князі всієї Русі».

Брати налагодили союзницькі відносини з Польською державою та Тевтонським орденом, воювали проти Литви та Золотої Орди. Однак братам не вдалося ефективно протидіяти експансії Литви — Полісся було втрачено. Трагічно для них закінчилася і боротьба з Ордою — **1323** р. у битві з військами хана **Узбека** молоді князі загинули.

Юрій II – Болеслав Тройденович

(1325 – 1340 pp.)

Через те, що брати померли, а нащадків за собою не залишили, то галицькі бояри покликали до себе сина *Марії* – *Болеслава Тройденовича*. Ставши православним отримав ім'я *Юрія II*.

Був союзником з Литвою, за цей час Галицьке і Литовське князівства жили якнайкраще.

Але ще була Польща... будучи у союзі з пруськими лицарями *Юрій II* вів постійну війну із Польським королем.

ЮРИЙ ІІ БОЛЕСЛАВ ТРОЙДЕНОВИЧ (1323 – 1340)

Останній правитель держави. Носив титули:

- «князь і дідич (тобто спадкоємець) королівської Русі»;
- «Божою милістю природний князь Малої Русі».

Князя отруїли власні бояри у 1340 р. за намагання окатоличити Галицько-Волинську державу.

За версією історика *Леоніда Войтовича* – це наслідок інтриги польського короля *Казимира III*, який претендував на спадщину Русі.

**Dei gratia natus
dux minoris Russiae**